

Scenariusz lekcji poświęconej kształtowaniu postaw patriotycznych i obywatelskich.

Opracowanie:

Mariola Pilarz

nauczycielka historii i wiedzy o społeczeństwie

w VIII Liceum Ogólnokształcącym w Szczecinie.

Szkoła ponadgimnazjalna.

Czas: 45 min.

Temat: „Gospodarka głupcze!”, czyli wokół patriotyzmu ekonomicznego.

Cel główny:

Ukazanie uczniom wagi wpływu aktywności gospodarczej i dbałości o wzrost ekonomiczny na postawy patriotyczne i obywatelskie.

Cele szczegółowe:

❖ Uczeń pamięta:

- Nazwy polskich firm i branż, które osiągnęły sukces na polskich i światowych rynkach,
- Działania jakie powinno podejmować państwo, a jakie obywatele, by podnosić wzrost gospodarczy kraju.

❖ Uczeń rozumie:

- Działania, na jakich powinien opierać się patriotyzm gospodarczy,
- Potrzebę wspierania polskiej przedsiębiorczości i gospodarki,
- Mechanizmy i procesy zachodzące w polskiej gospodarce,
- Na czym polega globalizacja gospodarcza,
- Różnice między antypolskim szowinizmem gospodarczym a patriotyzmem ekonomicznym.

❖ Uczeń potrafi:

- Zdefiniować pojęcie patriotyzmu ekonomicznego,
- Wskazać wpływ aktywności gospodarczej na kształtowanie się postaw patriotycznych i obywatelskich,
- Wskazać zagrożenia i trudności, na jakie napotyka polska przedsiębiorczość w kraju i na świecie,
- Ocenić, które postawy sprzyjają, a które hamują rozwój polskiego biznesu,
- Podać przykłady polskich sukcesów gospodarczych w świecie.

Metody nauczania: praca w grupach, dyskusja pod kierunkiem nauczyciela,

Środki dydaktyczne:

- ❖ Teksty kultury:
- Wywiad z A. K. Koźmińskim „Między ekonomią a patriotyzmem” (Zeszyty Instytutu Obywatelskiego Lecha Wałęsy; Patriotyzm: Między dumą a odpowiedzialnością; Gdańsk 2012). (załącznik nr 1),
- Artykuł K. Rybińskiego „Jak pokonać antypolski szowinizm gospodarczy” (Uważam Rze 21.08.2012.) (załącznik nr 2),
- Artykuł K. Rybińskiego „Patriotyzm ekonomiczny w umysłach ludzi” (Rzeczpospolita 17.08.2012.) (załącznik nr 3),
- Wywiad z J. Kulczykiem (Puls Biznesu, 22.05.2013.) (załącznik 4)
- Tekst P. Ikonowicza „Patriotyzm ekonomiczny” (z: Facebook- profil Piotra Ikonowicza, 26.11.2014.) (załącznik nr 5)
- Artykuł redaktorów Gazety Wyborczej P. Miączyńskiego i L. Kostrzewskiego „Patriotyzm gospodarczy robi furorę. A co to takiego?” (Gazeta Wyborcza 23.05.2013.) (załącznik nr 6),
- Wywiad (fragment) z R. Ziemkiewiczem „Bycie patriotą to dobry interes” (Najwyższy Czas 4.11.2012.) (załącznik nr 7)
- ❖ Karty pracy (załącznik nr 8)
- ❖ Karty pracy z opracowaniem dla nauczyciela (załącznik nr 9)
- ❖ Tablica.

Forma lekcji:

- Lekcja poświęcona opracowaniu nowego materiału,

TOK LEKCJI

I. Czynności organizacyjne:

- Przywitanie z klasą,
- Sprawdzenie obecności,
- Uzupelnienie danych w dzienniku lekcyjnym.

II. Wprowadzenie do nowego tematu:

- Zapisanie tematu na tablicy,
- Wyjaśnienie uczniom istoty tematu i celu lekcji :
- Np.: *„Gospodarka, głupcze” to hasło wyborcze Billa Clintona, które pomogło mu wygrać wybory prezydenckie w Stanach Zjednoczonych w 1992r. i pokonać kontrkandydata Georga W. Busha („It’s the economy, stupid”).
Hasło nawiązuje do idei troski o sprawy gospodarcze państwa przez wszystkich obywateli. Oznacza wspólny wysiłek, jaki musimy podejmować, by żyć godnie i szczęśliwie. Poprzez wzrost gospodarczy i sukcesy przedsiębiorczości, wzrasta nie tylko bogactwo kraju i jego obywateli, wzrasta również nasze zainteresowanie sprawami publicznymi, wzrasta poczucie dumy narodowej. To, w dalszej perspektywie sprawia, że odczuwamy silniejsze przywiązanie do wspólnoty,*

silniejsze utożsamianie się z nią, wreszcie sprawia, że rośnie nasza wiara we własny, indywidualny sukces.

III. Realizacja tematu:

- Nauczyciel dzieli uczniów na 5 grup i przydziela każdej z nich teksty i zadania:
 - Grupa I: Wywiad z A. K. Koźmińskim, (załącznik nr 1)
 - Grupa II: Artykuły K. Rybińskiego, (załącznik nr 2 i 3)
 - Grupa III: Wywiad J. Kulczykiem (załącznik nr 4)
 - Grupa IV: Tekst P. Ikonowicza (załącznik nr 5)
 - Grupa V: Artykuł P. Miączyńskiego i L. Kostrzewskiego (załącznik nr 6) oraz fragment wywiadu z R. Ziemkiewiczem (załącznik nr 7).
- Zadania dla każdej z grup są jednakowe: W oparciu o otrzymane teksty:
 1. Wyjaśnij, jak poszczególni bohaterowie artykułów rozumieją pojęcie patriotyzmu ekonomicznego?
 2. Podaj zagrożenia i trudności w rozwoju polskiej przedsiębiorczości, na jakie zwracają uwagę autorzy?
 3. Wymień sukcesy polskiego biznesu eksponowane przez autorów. Możesz uzupełnić listę o wiedzę własną.
 4. Wyjaśnij, jak rozumiesz myśl A. K. Koźmińskiego, że „każda firma ma w genach swoje cechy narodowe”?
 5. Wskaż różnice pomiędzy antypolskim szowinizmem gospodarczym a patriotyzmem ekonomicznym, na jakie zwraca uwagę K. Rybiński.
 6. Wskaż negatywne zjawiska, jakie może przynieść dla państwa bierność gospodarcza obywateli. Możesz wykorzystać wiedzę własną.
 7. Podaj przykłady działań, jakie powinno podejmować państwo, a jakie obywatele, by promować polski biznes, przyczynić się do wzrostu gospodarczego i rozwoju przedsiębiorczości. Możesz wykorzystać wiedzę własną.
- UWAGA! Nie wszystkie grupy będą w stanie odpowiedzieć na każde z pytań, nie wszystkie teksty obejmują wszystkie zagadnienia. Należy na to zwrócić uwagę uczniom podczas ich pracy!
- Po zakończonej pracy w grupach, nauczyciel rozdaje uczniom karty pracy, które każdy będzie wypełniał podczas prezentacji odpowiedzi. (załącznik nr 8),

IV. Podsumowanie lekcji:

- Po dyskusji i wypełnieniu kart pracy, nauczyciel podsumowuje pracę uczniów:
 - Zwraca jeszcze raz uwagę na istotę problemu angażowania się państwa i obywateli w życie gospodarcze swojego kraju, podkreśla związek między aktywnością gospodarczą a wzrostem jakości życia oraz silniejszego utożsamiania się ze wspólnotą,
 - Ocenia uczniów najaktywniejszych,
 - Proponuje dla chętnych uczniów wykonanie zadania domowego: np. Samodzielnie lub w zespole kolegów/koleżanek zastanów się, jakie można podjąć działania, „by zarobić” i równocześnie podnieść jakość życia mieszkańców w Twojej miejscowości (gminie, osiedlu, dzielnicy)

KARTA PRACY

Zadanie 1. Wyjaśnij, jak poszczególni bohaterowie artykułów rozumieją pojęcie patriotyzmu ekonomicznego?

Autorzy	Pojęcie patriotyzmu ekonomicznego
Jan Kulczyk	
Andrzej K. Koźmiński	
Krzysztof Rybiński	
Piotr Ikonowicz	
P. Miączyński, L. Kostrzewski, (Gazeta Wyborcza) R. Ziemkiewicz	

Zadanie 2. Podaj zagrożenia i trudności w rozwoju polskiej przedsiębiorczości, na jakie zwracają uwagę autorzy?

Zadanie 3. Wymień sukcesy polskiego biznesu eksponowane przez autorów. Możesz uzupełnić listę o wiedzę własną.

Trudności	Sukcesy

Zadanie 4. Wyjaśnij, jak rozumiesz myśl A. K. Koźmińskiego, że „każda firma ma w genach swoje cechy narodowe”?

.....
.....
.....

Zadanie 5. Wskaż różnice między antypolskim szowinizmem gospodarczym a patriotyzmem ekonomicznym, na jakie zwraca uwagę K. Rybiński.

Szowinizm gospodarczy	Patriotyzm ekonomiczny

Zadanie 6. Wskaż negatywne zjawiska, jakie może przynieść dla państwa bierność gospodarcza obywateli.

.....
.....
.....

Zadanie 7. Podaj przykłady działań, jakie powinno podejmować państwo, a jakie obywatele, by promować polski biznes i przyczyniać się do wzrostu gospodarczego?

Działania państwa	Działania obywateli

Zadanie domowe (dla chętnych)

Samodzielnie lub w zespole kolegów/koleżanek zastanów się, jakie można podjąć działania, „by zarobić” i równocześnie podnieść jakość życia mieszkańców w Twojej miejscowości (gminie, osiedlu, dzielnicy)?

Załącznik nr 9.

KARTA PRACY (KLUCZ ODPOWIEDZI DLA NAUCZYCIELA)

Zadanie 1. Wyjaśnij, jak poszczególni bohaterowie artykułów rozumieją pojęcie patriotyzmu ekonomicznego?

Autorzy	Pojęcie patriotyzmu ekonomicznego
Jan Kulczyk	<ul style="list-style-type: none">✓ Tworzenie i otwartość na wolny rynek i konfrontację z firmami światowymi,✓ Nie marnowanie okazji do budowania potęgi Polaków na świecie,✓ Mieć odwagę, by ścigać się z najlepszymi (równać w górę).
Andrzej K. Koźmiński	<ul style="list-style-type: none">✓ Dążenie do tego, by społeczeństwo się bogaciło (parafraza hasła Edwarda Gierka „Aby Polska rosła w siłę, a ludzie żyli dostatniej”),✓ Wszystkie grupy uczestniczą w bogaceniu się i nie tworzą się nadmierne różnice dochodowe,✓ Aby żyć zamożnie i szczęśliwie.
Krzysztof Rybiński	<ul style="list-style-type: none">✓ To działania podejmowane przez sektor publiczny, sektor polskich firm i konsumentów promujących rozwój polskich firm.
Piotr Ikonowicz	<ul style="list-style-type: none">✓ Dbłość o własny rynek, o polski kapitał i firmy,✓ Troska ze strony władz, by rodzimy kapitał był inwestowany w kraju w rozwój, tworzenie miejsc pracy, a nie transferowany za granicę,✓ To wspieranie kultury, nauki, innowacyjności.
P. Miączyński, L. Kostrzewski, (Gazeta Wyborcza) R. Ziemkiewicz	<ul style="list-style-type: none">✓ Szerokie otwarcie na rynki zagraniczne (głównie Unii Europejskiej),✓ Współpraca w ramach UE, nie zamykanie się z kapitałem we własnych granicach ✓ Troska o dobro wspólne, jak i o siebie,✓ Interesowanie się sprawami publicznym dla korzyści gospodarczych

Zadanie 2. Podaj zagrożenia i trudności w rozwoju polskiej przedsiębiorczości, na jakie zwracają uwagę autorzy?

Zadanie 3. Wymień sukcesy polskiego biznesu eksponowane przez autorów. Możesz uzupełnić listę o wiedzę własną.

Trudności	Sukcesy
Według J. Kulczyka: <ul style="list-style-type: none">✓ Politycy nie znają się na przedsiębiorczości,✓ Brak szacunku ze strony polityków dla przedsiębiorców,✓ Administracja rządowa nie wspiera polskiego biznesu,✓ Unikanie przez polityków kontaktów z	<ul style="list-style-type: none">✓ SOLARIS- producent autobusów,✓ RADWAG- producent wag precyzyjnych (10% globalnego rynku wag precyzyjnych),✓ MASPEX- firma spożywcza (Tymbark, Kubuś, Lubella, Łowicz, Krakus, Kotlin, Puchatek, Cremona, La Festa, Plusssz)✓ LPP SA - branża odzieżowa (Reserved, House,

<p>biznesmenami wynikające z wzajemnych nieufności,</p> <p>Według A. Koźmińskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Jesteśmy krajem ubogim w kapitał i przez to zmuszonym do importowania go, ✓ Pojawiające się w okresach kryzysu nacjonalizmy, <p>Według K. Rybińskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Słaba zasobność finansowa polskich firm, ✓ Większe docenianie inwestorów zagranicznych, ✓ Sposób myślenia młodych Polaków o tym, że zatrudnienie w zagranicznej firmie jest bardziej prestiżowe, ✓ Biurokratyzacja, nepotyzm, <p>Według P. Ikonowicza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Polityka samorządów „oddających” ziemię pod supermarkety firmom zagranicznym, ✓ Brak partii broniącej rodzimego handlu przed nieuczciwą konkurencją, ✓ Transferowanie zysków za granicę, ✓ Wysokie cła dla rodzimych produktów sprzedawanych za granicę, ✓ Brak kapitału na rozwój nauki, technologii, innowacji, ✓ Zaoszczędzane pieniądze nie są inwestowane lecz lokowane na prywatnych kontach lub w bezpiecznych obligacjach, ✓ Zbyt silne podporządkowanie się decyzjom Międzynarodowego Funduszu Walutowego, Banku Światowemu czy Światowej Organizacji Handlu, <p>Według Gazety Wyborczej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Polska nauka nie rozumie biznesu, ✓ Negatywna opinia społeczeństwa o ludziach bogatych, którzy odnieśli sukces (złodzieje), <p>Według R. Ziemięwicza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Patriotyzm traktujemy jako coś groźnego dla powodzenia życiowego. 	<p>Mohito, Esotiq, Cropp Town),</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ SELENA- branża chemii ✓ DRUTEX – producent okien i drzwi (m.in. okna w sieci hoteli Hilton), ✓ CAN- PACK SA- największy producent opakowań aluminiowych dla przemysłu spożywczego i chemicznego w Polsce i Europie Środkowej, ✓ Dr IRENA ERIS- kosmetyki (są już w 33 krajach świata), ✓ FAKRO- okna (15% udziału w rynku światowym, co 6 okno montowane na świecie), ✓ COMARCH- światowy producent i sprzedawca rozwiązań informatycznych dla sektorów telekomunikacyjnych, finansowych, bankowych i handlowych), ✓ TZMO SA (Toruńskie Zakłady Materiałów Opatrunkowych)- Artykuły higieniczne i kosmetyczne np. Bella, Seni, Eva.
--	--

Zadanie 4. Wyjaśnij, jak rozumiesz myśl A. K. Koźmińskiego, że „każda firma ma w genach swoje cechy narodowe”?

Oznacza, że każdy kapitał posiada swoją narodowość. Jest naturalnym, że kraj pochodzenia jest uprzywilejowanym beneficjentem działania firm globalnych. Np. jeżeli polskie firmy zdobędą pozycję liderów na światowych rynkach, to najbardziej skorzysta z tego nasz kraj.

Zadanie 5. Wskaż różnice między antypolskim szowinizmem gospodarczym a patriotyzmem ekonomicznym, na jakie zwraca uwagę K. Rybiński.

Szowinizm gospodarczy	Patriotyzm ekonomiczny
To traktowanie zagranicznych firm jako lepszych i bardziej pożądanym, niż firm polskich, to dawanie firmom zagranicznym lepszych warunków, np. w urzędach skarbowych, ułatwień w procedurach biurowych.	To dbałość, wsparcie i promowanie polskiego kapitału, polskich firm i przedsiębiorczości przez państwo, m.in. preferowanie ich przed firmami zagranicznymi przy przetargach.

Zadanie 6. Wskaż negatywne zjawiska, jakie może przynieść dla państwa bierność gospodarcza obywateli.

Np.:

- ✓ Zacołowanie cywilizacyjne, technologiczne,
- ✓ Zubożenie społeczeństwa,
- ✓ Narastanie postaw roszczeniowych (żądania socjalne),
- ✓ Niski poziom kultury politycznej,
- ✓ Stępienie i zanik wrażliwości na sprawy społeczne,
- ✓ Popadanie w apatię lub radykalizacja postaw,
- ✓ Bierność polityczna,
- ✓ Obniżenie poziomu kultury,
- ✓ Zanik społeczeństwa obywatelskiego.

Zadanie 7. Podaj przykłady działań, jakie powinno podejmować państwo, a jakie obywatele, by promować polski biznes i przyczynić się do wzrostu gospodarczego?

Działania państwa	Działania obywateli
<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Aktywna rola państwa, ✓ Dokonywanie zmian w prawie tak, by tworzyć przepisy przyjazne przedsiębiorcom, ✓ Odbiurokratyzowanie administracji, ✓ Tworzenie miejsc pracy, ✓ Promowanie polskich firm i produktów w świecie, ✓ Inwestowanie w naukę, nowoczesne technologie, ✓ Promowanie innowacyjności, ✓ Zachęcanie do inwestowania kapitału zagranicznego jako wsparcia dla wzrostu kapitału polskiego, ✓ Tworzenie przyjaznej atmosfery i zaufania w stosunkach między politykami a przedsiębiorcami ✓ Wspierać tworzenie się społeczeństwa obywatelskiego. 	<p>Np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Pozostawiać kapitał w kraju (tu płacić podatki, ✓ Kształcić się, ✓ Przestać traktować ludzi mających wrogą, jako potencjalnych złodziei, a zacząć jako ludzi sukcesu, z których można brać przykład, ✓ Ufać sobie nawzajem, ✓ Kupować polskie produkty, ✓ Zatrudniać się w polskich firmach, ✓ Budować społeczeństwo obywatelskie

Zadanie domowe (dla chętnych)

Samodzielnie lub w zespole kolegów/koleżanek zastanów się, jakie można podjąć działania, „by zarobić” i równocześnie podnieść jakość życia mieszkańców w Twojej miejscowości (gminie, osiedlu, dzielnicy)?